

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/92/2016
Identifikačné číslo spisu: 3010200249
Dátum vydania rozhodnutia: 26.10.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3010200249.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Z. S., bytom K., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovecký dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 14. januára 2016, č.k. 15Sd/84/2010-177, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 14. januára 2016, č.k. 15Sd/84/2010-177 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XY z 23. júna 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 01. júla 2008, rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 23. júna 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 01. januára 2009, rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 23. júna 2010 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 01. januára 2010, rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 30. júna 2010 o uvoľnení výplaty vdoveckého dôchodku od 12. augusta 2007, rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 13. júla 2010, ktorým bolo zrušené rozhodnutie č. XY zo dňa 04. júla 2007, ktorým navrhovateľovi bola zastavená výplata vdoveckého dôchodku od 12. augusta 2007, rozhodnutie č. XY zo dňa 30. januára 2007 o zvýšení vdoveckého dôchodku od 05. júla 2006 a rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 13. júla 2010, ktorým bolo zrušené rozhodnutie č. XY zo dňa 04. júla 2007, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v sume 216,50 €. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že po zrušení rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 18. februára 2013, č.k. 15Sd/84/2010-118, rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. septembra 2014, sp. zn. 9So/77/2013, krajský súd konal v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu a zistil, že rozhodnutiami odporkyne z 13. júla 2010 č. XY bolo zrušené rozhodnutie odporkyne zo dňa 04. júla 2007 o zastavení výplaty vdoveckého dôchodku navrhovateľa a o uložení povinnosti navrhovateľovi vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v sume 216,25 €. Odporkyňa vydala v priebehu konania ďalšie rozhodnutia o uvoľnení výplaty vdoveckého dôchodku navrhovateľa od 12. augusta 2008 a o zvýšení vdoveckého dôchodku navrhovateľa od 01. júla 2008, od 01. januára 2009 a od 01. januára

2010. Krajský súd uviedol, že navrhovateľ na pojednávaní dňa 23. marca 2015 spresnil, že nežiada preskúmať rozhodnutia zo dňa 04. júla 2007, ale žiada preskúmať len rozhodnutia, ktoré odporkyňa vydala v rámci autoremedúry. K návrhu navrhovateľa, ktorým žiadal o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 22. marca 2011 o znížení vdoveckého dôchodku od 12. júna 2011 na sumu 184,80 € mesačne a ktorý je predmetom konania vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod č.k. 15Sd/128/2011 a ktoré je prerušené do skončenia veci vedenej pod č.k. 15Sd/84/2010, uviedol, že nemohol veci spojiť na spoločné konanie, pretože bola pridelená inému zákonnému sudcovi.

Krajský súd dospel k záveru, že odporkyňou vydané rozhodnutia je potrebné potvrdiť pre ich vecnú správnosť a zákonnosť, keďže bolo preukázané, že navrhovateľ vychoval dve deti a dňa XX. Z. XXXX dovŕšil vek 52 rokov a jeho vdovecký dôchodok bol valorizovaný v súlade s ust. § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a s príslušnými Opatreniami Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Namietol, že rozsudok je opätovne neúplný, nepravdivý a poškodzujúci. Za neúplný ho považuje z dôvodu, že vo výroku sú uvedené len rozhodnutia od 13. júna 2010 a krajský súd opomenul, že prvé nezákonné rozhodnutie odporkyne bolo vydané dňa 13. septembra 2006 a následne boli vydané ďalšie rozhodnutia pred 13.06.2010, aj po tomto dátume. Zrušenie rozhodnutí odporkyne zo 04. júla 2007 nepovažuje za autoremedúru, o čom informoval aj krajský súd, pričom poukazoval na exekučné konanie začaté na návrh odporkyne, ktoré bolo súdom zastavené. Naďalej trval v celom rozsahu na všetkých svojich písomných podaniach v tejto veci od roku 2006 a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a vydal konečné rozhodnutie, v ktorom jednoznačne stanoví zákonný postup odporkyne. Súčasne za poškodenie svojho zdravotného stavu a zbytočné prietahy žiadal priznať nemajetkovú ujmu v sume 20.000 € a uplatnil si nárok na náhradu nákladov výdavkov v sume 1.000 €.

Odporkyňa dôvody uvedené v odvolaní navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené, trvala na vecnej správnosti svojich rozhodnutí a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov. Odvolací súd sa preto v ďalšom konaní spravoval ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach odvolania odporkyne bez pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že odvolací súd ešte uznesením č.k. 9So/60/2011-96 z 30. mája 2012 dal krajskému súdu do pozornosti, že z predloženého dávkového spisu vyplýva, že navrhovateľ podal opravný prostriedok už proti rozhodnutiu odporkyne z 13. septembra 2006, ktorým mu bol vdovecký dôchodok priznaný a ktorý opravný prostriedok však odporkyňa súdu so svojim vyjadrením nepredložila a krajský súd napriek tomu uvedené rozhodnutie preskúmal.

Po tom, čo odporkyňa uvedený opravný prostriedok spolu so svojim vyjadrením na výzvu krajského súdu dňa 08. februára 2013 predložila, krajský súd sa v konaní (ani v napadnutom rozsudku) rozhodnutím odporkyne zo dňa 13. septembra 2006, ktorým bol navrhovateľovi vdovecký dôchodok priznaný, a voči ktorému opravný prostriedok podal, viac nezaoberal a nevysvetlil ani z akého dôvodu toto rozhodnutie už nepreskúmal, resp. nemohol preskúmať.

Krajský súd sa v rozhodnutí opakovane nezaoberal podaním navrhovateľa na č.l. 26 spisu, kde tento namieta, že doteraz o jeho podaní z 24.10.2006 rozhodnuté nebolo. Rovnako zostala nepovšimnutá námietka navrhovateľa, že jeho manželke nebolo započítané obdobie od 01.11.1991 do 31.12.1993, za

ktoré zaplatila 22.166 Sk, poplatky exekútorovi a suma 3000 Sk, ktorú navrhovateľ dňa 30.01.2008 zaplatil pobočke v Považskej Bystrici. Odvolaciu námietku navrhovateľa, že krajský súd úplne opomenul prvé rozhodnutie odporkyne vydané dňa 13. septembra 2006, najvyšší súd preto považoval za dôvodnú.

Zmätočný charakter vykazuje odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý na strane 8 rozsudku za predmet konania označil rozhodnutia odporkyne z 23. júna 2010 (o zvýšení vdoveckého dôchodku od 01.01.2010), z 30. júna 2010 (o uvoľnení výplaty vdoveckého dôchodku od 12.08.2007), z 13. júla 2010 (o zrušení rozhodnutia zo 04.07.2007 ohľadom povinnosti vrátiť neprávom vyplatený vdovecký dôchodok v sume 216,20 €) a z 23. júna 2010 (o prepočte vdoveckého dôchodku na eurá a jeho zvýšení od 01.01.2009), pričom zo samotného výroku rozsudku, ako aj z jeho odôvodnenia na strane 6 rozsudku, výslovne vyplýva, že krajský súd preskúmaval (okrem už uvedených) aj rozhodnutia odporkyne z 30. januára 2007 (o zvýšení vdoveckého dôchodku od 05.07.2006), z 23. júna 2010 (o zvýšení vdoveckého dôchodku od 01.07.2008) a z 13. júla 2010 (o zrušení rozhodnutia zo 04.07.2007 ohľadom zastavenia výplaty vdoveckého dôchodku od 12.08.2007).

Ďalej z rozsudku krajského súdu vyplýva, že na pojednávaní dňa 26. marca 2015 navrhovateľ spresnil, že žiada preskúmať len rozhodnutia odporkyne z 13. septembra 2006, z 30. januára 2007 a z 22. marca 2011.

Krajský súd sa procesne touto požiadavkou navrhovateľa v konaní nezaoberal, a ani nevysvetlil, z akého dôvodu ju neakceptoval, a ani to, prečo následne preskúmaval nielen rozhodnutia odporkyne o zvyšovaní vdoveckého dôchodku (od 05.07.2006, od 01.07.2008, od 01.01.2009 a od 01.01.2010), ale aj rozhodnutie o uvoľnení výplaty vdoveckého dôchodku navrhovateľa, ako aj rozhodnutia z 13.07.2010 o zrušení oboch rozhodnutí zo 04.07.2007.

Procesným právom účastníka je aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu, riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Jeho porušením sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie.

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd konštatuje, že krajský súd sa opätovne riadne nevysporiadal s otázkou, ktoré rozhodnutia sú predmetom daného konania. Z rozhodnutia krajského súdu nevyplýva, akými úvahami sa pri preskúmaní jednotlivých rozhodnutí odporkyne riadil a ako vec právne posúdil, ani to ako sa vysporiadal s námietkami, ktoré uplatnil navrhovateľ v opravnom prostriedku a následných podaniach. Krajský súd len popísal, čo bolo obsahom jednotlivých rozhodnutí odporkyne a bez akéhokolvek ďalšieho zdôvodnenia uzavrel, že dospel k záveru o súlade preskúmaných rozhodnutí so zákonom; absentujúce právne zdôvodnenie rozhodnutia krajského súdu tak má za následok jeho nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 250l ods. 2 a § 221 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.

V ďalšom konaní preto zostáva úlohou krajského súdu dôsledne sa vysporiadať s otázkou, ktoré rozhodnutia sú predmetom konania a v akom rozsahu možno akceptovať žiadosť navrhovateľa na preskúmanie len rozhodnutí z 13. septembra 2006, z 30. januára 2007 a z 22. marca 2011. Predovšetkým uvedie svoje konkrétne právne úvahy, jednotlivo, logicky, jasne a zrozumiteľne vysvetlí z akých dôvodov a s poukazom na ktoré zákonné ustanovenia dospel pri preskúmaní napadnutých rozhodnutí odporkyne k záveru o ich zákonnosti (nezákonnosti), či súlade (nesúlade) s relevantnými právnymi predpismi. Vyhodnotí tiež, ktoré námietky navrhovateľa považoval za relevantné, prípadne na ktoré ako nenáležité neprihliadol a z akých dôvodov. V novom rozhodnutí rozhodne krajský súd aj o náhrade trov tohto konania (§ 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.